

การศึกษาความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษา

ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

The study of the satisfaction of mentor teachers to students
professional teaching experience, Faculty of Education,
Suratthani Rajabhat University

สุรรัตน์ อักษรกาญจน์¹

Sureerat Aksornkan

ธนาศักดิ์ ชิมอ่อน²

Thanarsak Chimon

วิษณุ ตำปาน³

Witsanu Tampan

Received : 23 กันยายน 2562

Revised : 28 เมษายน 2564

Accepted : 31 พฤษภาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างคือ ครูพี่เลี้ยงโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 171 คน จาก 69 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Asst. Prof. in Faculty of education, Suratthani Rajabhat University

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Faculty of education, Suratthani Rajabhat University

³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Faculty of education, Suratthani Rajabhat University

ข้อมูล คือ แบบสอบถามความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะและการปฏิบัติตนของนักศึกษาในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาด้านสมรรถภาพการสอน ด้านงานในหน้าที่ครู และด้านงานวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำมาระบุเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนนความพึงพอใจ

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านระดับความพึงพอใจมากที่สุดมี 1 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะและการปฏิบัติตนของนักศึกษาในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ระดับความพึงพอใจระดับมากมี 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านสมรรถภาพการสอน 2) ด้านงานในหน้าที่ครู และ 3) ด้านงานวิจัย ซึ่งผลการวิจัยทำให้ได้องค์ความรู้ในการตรวจสอบระบบและกลไกในการพัฒนานักศึกษาครู และนำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้อีกต่อไป

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ ครูพี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

Abstract

The objective of this research paper is to study the mentors' satisfaction to the pre-service teachers in the Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University. The 171 mentors were chosen by Multi-stage Sampling from the 69 schools where are affiliated with the Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University in the second semester, 2019. The pre-service teacher satisfaction questionnaire, 50 items, was chosen to be the research instrument. It was used five-level rating scale and

separated into 4 parts: the attributes and teaching behaviors of the pre-service teachers, the teaching competency, the teachers' roles and the research. All collected data were eventually analyzed with arithmetic means and standard deviation were then used to identify the criteria for interpreting it into a satisfaction score range.

The research results show the level of the mentors' satisfaction to the pre-service teachers including 4 parts are very satisfied. In descending order, 1) the attributes and teaching behaviors of the pre-service teacher part is the most satisfied , 2) the teaching competency part is very satisfied, 3) the teachers' role part is very satisfied and the research part is very satisfied .

Keywords : satisfaction, mentors teachers, pre-service teachers

บทนำ

การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศและเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ดังคำกล่าวที่ว่า การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ เพราะระบบการศึกษาทำให้คนมีความรู้ มีทักษะและมีความสามารถที่จะปรับตัวอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญและมีอิทธิพลในฐานะผู้ให้การศึกษา คือ ครู ด้วยเหตุนี้ครูจึงต้องปรับปรุงเนื้อหาการสอน ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัย และมีสื่อการสอนที่ดึงดูดความสนใจผู้เรียน อีกทั้งต้องปรับตัวให้เท่าทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพราะปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในวงการการศึกษาและกำลังเข้ามาทดแทนครู ทั้งในรูปแบบของเว็บไซต์และแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่เข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว อย่างไรก็ตามแม้เทคโนโลยีจะก้าวหน้า ก็ไม่สามารถนำมา

การศึกษาความพึงพอใจของครูที่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฯ

ทดแทนครูได้ เพราะการศึกษามีใช่เพียงการมอบองค์ความรู้ แต่สิ่งสำคัญกว่าคือ การอบรมบ่มนิสัย การฝึกให้ผู้เรียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น มีความสามัคคีและมีความอดทน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องใช้คนสอนเท่านั้น

ด้วยเหตุผลข้างต้นครูสภาจึงได้กำหนดให้นักศึกษาหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา ต้องผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์ การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการครูสภา กำหนด ทำให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนตาม หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต เพื่อให้ศึกษาน้องค้ความรู้และทักษะที่ได้รับการพัฒนาตลอด หลักสูตรมาฝึกประสบการณ์ตามสภาพจริงในสถานศึกษา เพื่อให้ศึกษามีความรู้ ความชำนาญในการสอน สามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง สามารถแก้ปัญหา เฉพาะหน้าได้ มีความเข้าใจบทบาทความเป็นครู รู้จักเลือกใช้วิธีสอนให้ถูกต้อง มีทัศนคติ ที่ดีต่อวิชาชีพครู เรียนรู้ระบบการจัดการบริหารการศึกษาในโรงเรียน ทำงานร่วมกับ ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน ตลอดจนเข้าใจและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

แม้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักศึกษาก่อน จะออกไปปฏิบัติหน้าที่ครูในการทำงานจริง แต่อย่างไรก็ตามผลการสำรวจปัญหาการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูที่ผ่านมา พบว่า มีปัญหาเกิดขึ้นระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูในหลายด้าน ดังที่ สิริรัตน์ หอมชื่นชม (2558 : 37) ได้กล่าวว่า นักศึกษามีปัญหาการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการสอน และด้านเอกสาร ประกอบการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ วิจัยในชั้นเรียน และอรรถพ แสงแจ่ม, (2548 : 80) ได้กล่าวว่าปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยรวมแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านบูรณาการทางการศึกษา และด้านการจัดกระบวนการ เรียนรู้ ซึ่ง สุชรัก สร้อยทอง (2543 : 3) ได้กล่าวถึงสาเหตุของปัญหาดังกล่าวไว้ว่า ปัญหา เหล่านี้เกิดจากนักศึกษายังไม่เคยมีประสบการณ์ในการสอนมาก่อน บางครั้งจึงอาจจะเกิด

ปัญหาทำให้ส่งผลต่อการสอนได้ เพราะเป็นการรับบทบาทในการเป็นครูครั้งแรก นักศึกษาจึงพยายามที่จะศึกษาว่าอาจารย์นิเทศก์ต้องการให้สอนแบบใดแล้วจึงทำตามแบบนั้น ทำให้ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการสอนและไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร

ด้วยสาเหตุดังกล่าวการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาจึงต้องอยู่ภายใต้การแนะนำและดูแลจากอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และผู้บริหารโรงเรียน โดยทางโรงเรียนจะมอบหมายให้ครูประจำการที่มีประสบการณ์ในการสอนเป็นผู้ควบคุมดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นก็คือ “ครูพี่เลี้ยง” ครูพี่เลี้ยงจึงเป็นผู้บทบาทและหน้าที่ที่สำคัญและมีความใกล้ชิดกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมากที่สุดในโรงเรียน เพราะเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นครูผู้คิดให้แก่ นักศึกษา อีกทั้งทำหน้าที่นิเทศและฝึกฝนให้นักศึกษาเข้าใจหลักสูตร เข้าใจนักเรียน เตรียมการจัดการเรียนรู้ สอนให้ดูเป็นตัวอย่าง แล้วมีการสนทนาสะท้อนความคิด พัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ การจัดการตลอดจนฝึกให้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ แก้ปัญหา ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และดูแลการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (อารี สันหลวี, 2543 : 89 - 90) เห็นได้ว่าช่วงเวลาของการพัฒนาวิชาชีพครูคือช่วงของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาจริง ซึ่งการจะทราบว่าการพัฒนาวิชาชีพเป็นไปตามเป้าหมายของคุรุสภาและเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่จึงจำเป็นต้องมีการวัดและการประเมินผลเพื่อป้องกันถึงคุณภาพของนักศึกษา

การผลิตบัณฑิตนอกจากมีการวัดและการประเมินผลในสถาบันการศึกษาแล้วยังจำเป็นต้องมีการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงด้วย นั่นคือการให้ครูพี่เลี้ยงเป็นผู้วัดและประเมินผล เพราะครูพี่เลี้ยงและนักศึกษามีความใกล้ชิดกันในฐานะผู้ดูแล และผู้ใช้ว่าที่บัณฑิต การสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงสามารถสะท้อนศักยภาพและประสิทธิภาพด้านหลักสูตร และด้านบทบาทและหน้าที่ของนักศึกษาได้

การศึกษาความพึงพอใจของครูที่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฯ

เป็นอย่างดีทั้ง 4 ด้าน ซึ่งเป็นไปตามตามประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวปฏิบัติสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ ด้านคุณลักษณะ และการปฏิบัติตนของนักศึกษาในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ด้านงานในหน้าที่ครู ด้านสมรรถภาพการสอน และด้านงานวิจัย

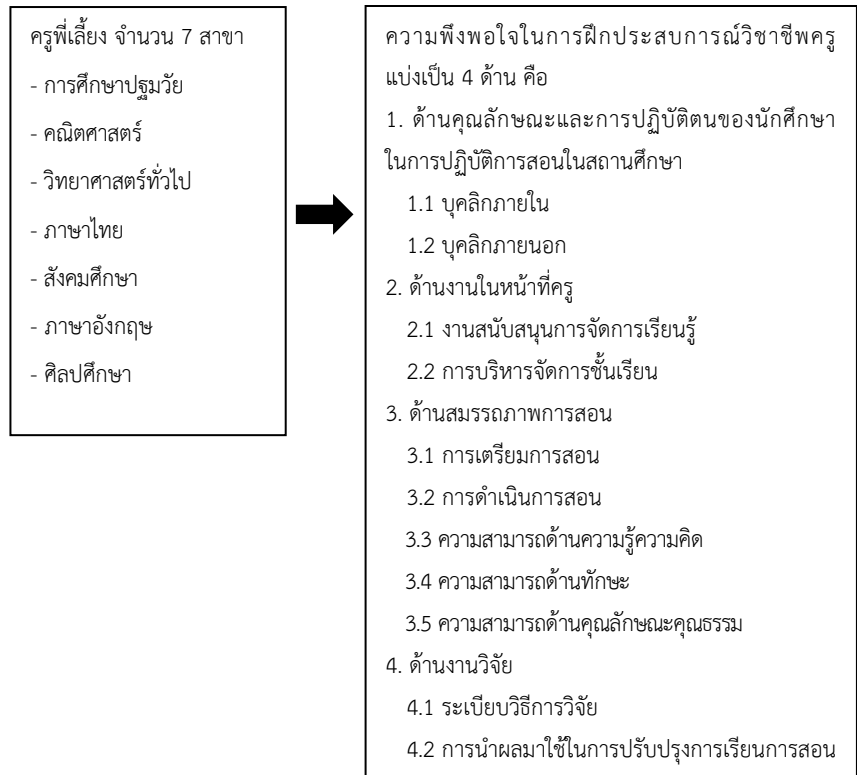
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีเป็นมหาวิทยาลัยที่มีความโดดเด่นในการผลิตบัณฑิตสาขาครุศาสตร์มายาวนานกว่า 40 ปี เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่เติบโตมาจากวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้เปิดสอนในสาขาครุศาสตร์ในปี 2519 ด้วยประสบการณ์ที่ยาวนานจึงเป็นการสร้างความเข้มแข็งในด้านวิชาชีพครูทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ และด้วยความเชื่อมั่นในคุณภาพของนักศึกษาและบัณฑิตส่งผลให้ในปัจจุบันคณะครุศาสตร์มีโรงเรียนเครือข่ายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐานตามเกณฑ์ของคุรุสภาว่า 200 โรงเรียน ในการเป็นสนามฝึกวิชาชีพให้กับนักศึกษาทั้งในระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา แต่อย่างไรก็ตามแม้มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีจะมีการจัดการเรียนการสอนสาขาครุศาสตร์มาอย่างยาวนาน แต่เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงทำให้การจัดการศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพตอบสนองต่อความต้องการของสังคม ดังนั้นเพื่อให้คณะครุศาสตร์ผลิตบัณฑิตได้ตามความต้องการ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยสะท้อนให้เห็นผลผลิตของคณะก่อนที่นักศึกษาจะไปเป็นครูในอนาคต คือ การศึกษาความพึงพอใจของครูที่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อจะได้นำข้อมูลมาพัฒนาปรับปรุงระบบการเรียนการสอน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานตามที่คุรุสากำหนดประกอบด้วยมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต มาตรฐานบัณฑิตหรือมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อให้เหมาะสมกับหลักสูตรวิชาชีพครูชั้นสูง ด้วยเหตุผลความสำคัญและปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา

ความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฯ

การศึกษาความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เป็นการสอบถามความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 4 ด้านตามประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557 ซึ่งเป็นการกำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวปฏิบัติสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยสอบถามความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงใน 7 สาขาวิชาที่มีนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในปีการศึกษา 2562 เพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาระบบของหลักสูตรให้มีคุณภาพ และตอบสนองตามความต้องการของสังคม

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูพี่เลี้ยงโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 341 คน จาก 69 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูพี่เลี้ยงโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 171 คน จาก 69 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

ขอบเขตเนื้อหา

แบบสอบถามความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยสร้างตามหลักของประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะและการปฏิบัติงานของนักศึกษาในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2) ด้านงานในหน้าที่ครู 3) ด้านสมรรถภาพการสอน และ 4) ด้านงานวิจัย

ขอบเขตพื้นที่

โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ขอบเขตด้านเวลา

ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2562

ทบทวนวรรณกรรม

1. ครูพี่เลี้ยง

ครูพี่เลี้ยงเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่ทางโรงเรียนหรือผู้บริหารมอบหมายหน้าที่ให้เป็นผู้แนะนำ ดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังที่ จุริรัตน์ สว่างพลรังและบังอร เครือประกอบ (2548 : 6), คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (2560 : 5) และภานุพันธุ์ ชันธะ (2560 : 49) ได้ให้ความหมายของครูพี่เลี้ยงไว้เช่นเดียว กันว่า ครูพี่เลี้ยง คือ บุคลากรประจำการที่ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมายให้ทำหน้าที่แนะนำ ดูแลช่วยเหลือนักศึกษา เป็นผู้สร้างความใกล้ชิดกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ภาคปฏิบัติมากกว่าบุคคลอื่น เปรียบเสมือนต้นแบบของความเป็นครูของนักศึกษา เป็นผู้รักษามาตรฐานทางวิชาการแทนผู้บริหารโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้ให้ความร่วมมือกับอาจารย์นิเทศจากคณะครุศาสตร์ ในการนิเทศการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู โดยมีบทบาทในการแนะนำให้นักศึกษาเข้าใจถึงสภาพ การเรียนของนักเรียน การปกครองชั้นเรียน การทำงานธุรการในชั้นเรียน ให้โอกาสนักศึกษาได้สังเกตการสอนของตน แนะนำ สาธิตการสอน และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในเรื่องของการทำแผนการจัดการเรียนรู้ สังเกตการจัดการเรียนรู้ การทำงานในชั้นเรียนของนักศึกษาโดยสม่ำเสมอ ตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ วัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา และนิเทศงานด้านวิชาการและงานด้านอื่น ๆ ที่

โรงเรียนมอบหมายให้นักศึกษาปฏิบัติคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (2560 : 7), สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2561 : 3)

2. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นการที่นักศึกษาคณะครุศาสตร์ นำความรู้ด้านทฤษฎีและปฏิบัติไปใช้จริงกับสถานศึกษาก่อนจบการศึกษา โดยมีครูพี่เลี้ยงเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือดูแล ดังที่ วัชรภรณ์ เชื้อนวัง (2549 : 17) ณัฐธิดา พิมพ์หิน (2551 : 23) และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะศึกษาศาสตร์ (2551 : 23) ได้ให้ความหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไว้คล้ายคลึงกันสรุปได้ว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ตามข้อกำหนดของคุรุสภา เพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงตามสถานศึกษาต่าง ๆ รวมถึงการปฏิบัติงานครูทั้งหมด ซึ่งเปรียบเสมือนครูประจำการคนหนึ่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดความมั่นใจที่จะนำไปสู่ความศรัทธาในอาชีพและมีจิตวิญญาณความเป็นครูในที่สุด

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นอกจากจะต้องอยู่ภายใต้การดูแลและควบคุมตามหลักสูตรของสถาบันการศึกษาแล้ว ยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลจากคุรุสภา ซึ่งตามประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวปฏิบัติสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะและการปฏิบัติตนของนักศึกษาในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คือ ลักษณะนิสัยหรือภาพพจน์ของแต่ละบุคคล ซึ่งครูควรมีบุคลิกภาพของตนให้เป็นคนอารมณ์ดี หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ สุภาพ เป็นต้น

2. ด้านงานในหน้าที่ครู คือ ครูจะต้องมีบทบาทของผู้รู้และผู้ชำนาญอย่างน้อยในวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี และหมั่นแสวงหาความรู้ไม่หยุดหย่อน บทบาทของครูที่มีความประพฤติดี เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและเยาวชน และบทบาทสุดท้ายคือ บทบาทของผู้มีน้ำใจอันดี เป็นที่รักและปรารถนาดีต่อนักเรียน พร้อมทั้งจะให้อภัยและ

ช่วยเหลือนักเรียน นอกจากบทบาทเหล่านี้แล้วครูต้องมีหน้าที่ในการสอน การปกครองนักเรียน การบริหารการศึกษาและการประสานงานระหว่างครูกับครู ครูกับผู้ปกครองของนักเรียน และชุมชน

3. ด้านสมรรถภาพการสอน คือ ความสามารถของครูในด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณลักษณะคุณธรรม ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านงานวิจัย คือ งานวิจัยที่ทำโดยครูในห้องเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

3. ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ หมายถึง ทศนคติหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเชิงประเมินค่าทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งเร้า หรือสิ่งกระตุ้นที่แสดงออกมา ซึ่งเกิดจากกระบวนการตัดสินใจโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาเป็นส่วนประกอบ จะแสดงออกมาในลักษณะทิศทางบวก (Positive Direction) ทิศทางลบ (Negative Direction) หรือไม่มีปฏิกิริยา คือรู้สึกเฉย ๆ (Non Reactive) ไม่มีความรู้สึกไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นนั้นก็ได้ โดยสามารถบอกระดับความมากน้อยได้ เช่น ชอบ ไม่ชอบ ดี ไม่ดี เหมาะสม ไม่เหมาะสม เป็นต้น (เกษมสันต์ ชาวดวง 2547 : 7, อมรศักดิ์ ศรีวิกรานต์โยธิน 2549 : 9, สมยศ นาวิการ 2551 : 12)

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากร คือ ครูพี่เลี้ยงโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 341 คน จาก 69 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถานศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2562 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูพี่เลี้ยงโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน จำนวน 171 คน จาก 7 สาขาวิชา

ได้แก่ การศึกษาปฐมวัย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ และศิลปศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ตามประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557 ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะและการปฏิบัติตนของนักศึกษาในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จำนวน 10 เช่น นักศึกษามีความมั่นคงทางอารมณ์ ข้อ 2) ด้านงานในหน้าที่ครู จำนวน 10 เช่น นักศึกษาตรวจงานภายหลังการสอนอย่างเป็นปัจจุบันข้อ 3) ด้านสมรรถภาพการสอน จำนวน 20 ข้อ เช่น นักศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจ และ 4) ด้านงานวิจัย จำนวน 10 ข้อ เช่น นักศึกษาดำรงชื่องานวิจัยได้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับเนื้อหา รวมทั้งสิ้น จำนวน 50 ข้อ โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด (IOC) โดยต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ผลการตรวจพบว่า มีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง .50 ถึง 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ จากนั้นรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่เลี้ยงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์

แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จะต้องมีค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.7 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า มีค่าเท่ากับ 0.87 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยง

5. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เก็บข้อมูลในภาคการศึกษาที่ 2/2562

6. วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยมีชัณภูมิเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำมาระบุเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนนความพึงพอใจ ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

ที่มา : บุญชม ศรีสะอาด (2554)

ผลการวิจัย

ความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยทั้ง 4 ด้าน เท่ากับ 4.42 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูพี่เลี้ยงมีความพึงพอใจต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถแสดงให้เห็นได้จากตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับด้านความพึงพอใจ

ด้านความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านคุณลักษณะและการปฏิบัติตนของนักศึกษาในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	4.57	0.55	มากที่สุด
2. ด้านงานในหน้าที่ครู	4.40	0.63	มาก
3. ด้านสมรรถภาพการสอน	4.45	0.63	มาก
4. ด้านงานวิจัย	4.26	0.64	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.42	0.61	มาก

ผลการพิจารณาตารางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูพี่เลี้ยงมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะและการปฏิบัติตนของนักศึกษาในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ความพึงพอใจระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านสมรรถภาพการสอน 2) ด้านงานในหน้าที่ครู และ 3) ด้านงานวิจัย

องค์ความรู้ใหม่

ผลวิจัยทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นผลการนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบระบบและกลไกในการพัฒนานักศึกษาครู และนำผลการวิจัยไปสู่การปรับปรุง พัฒนาระบบการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การสร้างและส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาครูอย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรม และภาระงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาต่อไป

อภิปรายผล

แม้ว่าความพึงพอใจของครูที่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและนำข้อเสนอแนะของครูพิจารณาพิจารณาประกอบสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะและการปฏิบัติตนของนักศึกษาในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

ครูที่เลี้ยงมีความความพึงพอใจด้านคุณลักษณะและการปฏิบัติตนของนักศึกษาในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาระดับมากที่สุด เนื่องจากคณะครุศาสตร์เป็นคณะที่บ่มเพาะและปลูกฝังนักศึกษาเพื่อให้เป็นนักศึกษาต้นแบบทั้งด้านบุคลิกภาพภายนอกและบุคลิกภาพภายในเพื่อการเป็นครูที่ดีในอนาคต ดังที่ จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2557 : 13) กล่าวว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์จะได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะความเป็นครูตั้งแต่ปี 1 - 4 ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายที่สุภาพ เรียบร้อยตามระเบียบของมหาวิทยาลัยการมีกิริยามารยาทที่เหมาะสมตามกาลเทศะ การมีความรัก ความเมตตา การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การมีความรับผิดชอบหรือแม้กระทั่งการนำเสนองานหน้าชั้นเรียน นักศึกษามักจะถูกได้รับข้อเสนอแนะไม่เพียงแต่ด้านเนื้อหาที่นำเสนอเท่านั้น แต่นักศึกษามักได้รับข้อเสนอแนะในด้านบุคลิกภาพภายนอกอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 - 4 ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จนกลายเป็นอุปนิสัยที่ติดตัวนักศึกษา ส่งผลให้เมื่อออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาทำให้นักศึกษายังคงแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสมซึ่งเป็นพฤติกรรมที่กลายเป็นอุปนิสัยติดตัวของนักศึกษาไปแล้ว

แม้ว่าความพึงพอใจในด้านนี้จะอยู่ในระดับมากที่สุด แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อและข้อเสนอแนะของครูที่เลี้ยงพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านความสามารถในการคุมชั้นเรียน ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัย ดังนี้ 1) อายุ เนื่องจากช่วงอายุของนักเรียนกับนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความห่างกันไม่มากนัก ทำให้นักเรียนขาดความเคารพ และเกรงใจ 2) นักศึกษาขาดประสบการณ์ในการคุมชั้นเรียนและขาดความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียนทำให้ไม่สามารถเลือกวิธีการควบคุมชั้นเรียนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากสาเหตุที่นักศึกษาไม่เคยมีประสบการณ์สอนจริงในสถานศึกษา และมีโอกาสในการไปสังเกตการสอนของครูในสถานศึกษาค่อนข้างน้อยมาก ถึงแม้ว่าในหลักสูตรจะบรรจุวิชาทักษะการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นวิชาที่ฝึกให้นักศึกษาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และทดลองสอนในสถานการณ์จำลองในห้องเรียนเป็นรายบุคคลคนละ ไม่ต่ำกว่า 2 ครั้ง โดยมีอาจารย์ประจำวิชาเป็นผู้ควบคุมคุณภาพการสอนและให้คำแนะนำ แต่การทดลองสอนดังกล่าวเป็นการทดลองสอนที่ให้เพื่อนในชั้นเรียนแสดงบทบาทเป็นนักเรียน ทำให้เมื่อจัดการเรียนการสอนผู้ที่แสดงบทบาทเป็นนักเรียนก็จะให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดีเพราะเกรงว่านักศึกษาที่กำลังแสดงบทบาทครูจะได้รับ การประเมินผลอยู่ในระดับน้อยจากอาจารย์ประจำวิชาหากการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการสอนไม่ราบรื่น เป็นผลให้นักศึกษาที่กำลังแสดง บทบาทในหน้าที่ครูไม่ได้แสดงบทบาทในการคุมชั้นเรียนจริง ดังนั้นเพื่อให้นักศึกษาได้มี โอกาสในการแสดงบทบาทความเป็นครูที่แท้จริงคณะควรสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน เครือข่ายในการให้นักศึกษามีโอกาสในการไปทดลองสอนในสถานศึกษา โดยมีครูในโรงเรียน ร่วมให้คำแนะนำและประเมินผลการทดลองสอนของนักศึกษาร่วมกับอาจารย์ประจำวิชา เพื่อเป็นประโยชน์กับนักศึกษาในการได้รับคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์ตรงในสถานศึกษา อันจะได้นำข้อดีและข้อบกพร่องของตนมาพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขก่อนออกไปฝึก ประสบการณ์ วิชาชีพครูอีกครั้ง และในส่วนของนักศึกษาเองนักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูต้องพัฒนาบุคลิกภาพตนเองทั้งบุคลิกภายในและบุคลิกภายนอกให้มีความน่าเชื่อถือทั้ง ในด้านร่างกาย และองค์ความรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดความนับถืออันส่งผลต่อการควบคุมชั้น เรียนได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุริย์ สุมะอินถุมิต (2539 : 203) ได้กล่าวไว้สรุป ได้ว่า นักเรียนจะมีความเชื่อถือศรัทธาครูหรือไม่ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของครู ทั้งการแต่งกาย กริยาท่าทาง การพูด การวางตัว องค์ความรู้ และความสามารถที่แสดงออก

2. ด้านสมรรถภาพการสอน

ครูที่เลี้ยงมีความพึงพอใจด้านสมรรถภาพการสอนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสมรรถภาพการสอนมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนในหน้าที่ครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และสามารถเห็นได้ถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ความเชื่อ และอุปนิสัยในการทำงานในสถานศึกษาที่จะเป็นปัจจัยในการสนับสนุนให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูปฏิบัติงานจนสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่สถานศึกษาและสถาบันกำหนด

จากผลการวิจัยด้านสมรรถภาพการสอน พบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีปัญหาหลัก 3 ประการด้วยกัน ประการที่ 1 คือ มีความวิตกกังวลในการสอน เนื่องจากนักศึกษากังวลว่าองค์ความรู้ของตนยังมีไม่มากพอ หรือไม่เชี่ยวชาญในการสอนในครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุจริต สร้อยทอง (2543 : 82) ที่ได้กล่าวไว้ว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้นำความรู้ด้านต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ออกมาใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จึงทำให้มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการสอนไปในทางลบ หรือไปในทิศทางที่ตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าคะแนนความรู้สูง ความกังวลจะน้อยลง หรือถ้าคะแนนความรู้ในด้านต่าง ๆ ต่ำ ความวิตกกังวลในการสอนก็จะมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Westerback (1982 : 136) ที่พบว่า ความรู้ทางเนื้อหาวิชา มีผลต่อความวิตกกังวลของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพซึ่งนักศึกษาทุกคนที่เริ่มต้นสอนใหม่ ๆ เกือบจะกล่าวได้ว่า ไม่มีใครที่จะไม่ประหม่า ไม่กลัว ไม่ตื่นเต้น แต่ถ้าได้มีการเตรียมพร้อม เช่น มีความรู้เพียงพอ ความกังวลจะหายไป และความมั่นใจจะตามมา ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545 : 34) ที่สรุปไว้ว่า นักศึกษาครู ต้องมีความรู้ความแม่นยำในเนื้อหาที่ใช้ในการสอนมากพอที่จะอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจได้ การมีความรู้จะน้อยจะทำให้เป็นครูที่ดีไม่ได้ เพราะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง แสดงออกซึ่งความวิตกกังวล ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ถ้านักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีการเตรียมพร้อมในเรื่องความรู้ให้ตรงตามเนื้อหาวิชาที่สอน ก็จะทำให้ความวิตกกังวลในการสอนนั้นลดลง เพราะการมีความพร้อมซึ่งความรู้ทำให้มั่นใจในการสอนมากยิ่งขึ้น แล้วส่งผลไปยัง

การเกิดความกล้าในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ดังนั้น นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงต้องเตรียมความพร้อมในการสอนล่วงหน้า ซึ่งจะช่วยให้ลดความวิตกกังวลนี้ลงไปได้ เพื่อเสริมความมั่นใจในการพูดและการสอน อันเป็นผลให้ผู้เรียนเชื่อมั่นว่าครูมีองค์ความรู้ มากพอที่จะสอน อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการปฏิบัติตามแผน การจัดการเรียนรู้ของตนเองอีกด้วย

ปัญหาดังกล่าวทางคณะควรมีการจัดสอบวัดองค์ความรู้เพื่อเป็นการทดสอบ องค์ความรู้ของนักศึกษาก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทั้งในกลุ่มวิชาชีวะและวิชาเอก โดยมีการตั้งเกณฑ์มาตรฐานให้นักศึกษาสอบผ่านก่อนออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาทบทวนและสร้างองค์ความรู้เพิ่มเติม เพื่อให้มีความมั่นใจในเนื้อหาและนำไปสู่การสร้าง ความมั่นใจในเนื้อหาที่จะนำไปสอนให้กับ นักเรียน ซึ่งเมื่อนักศึกษามีความมั่นใจในองค์ความรู้ของตนเองแล้วก็จะส่งผลให้นักศึกษา มีความมั่นใจในการสอนและลดความวิตกกังวล และยังส่งผลให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นใน ตัวผู้สอนอีกด้วย

ประการที่ 2 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ความบกพร่องดังกล่าว อาจ เกิดจากนักศึกษามีความใส่ใจต่อการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ค่อนข้างน้อย ซึ่งอาจเกิด จากความเกียจคร้าน หรือการที่โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่นักศึกษาสังกัดอยู่ มอบหมายภาระงานที่นอกเหนือจากการสอนมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาในการเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ บางครั้งจึงเร่งรีบเพื่อส่งให้อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง หรือ ผู้อำนวยการโรงเรียนให้ตรงเวลา ทำให้ไม่ได้ทบทวนแผนการจัดการเรียนรู้ของตน หรือ บางครั้งอาจมีการคัดลอกแผนการจัดการเรียนรู้ของบุคคลอื่นมา เพราะทำงานไม่ทันเวลา ทั้งงานของตนเอง และงานที่โรงเรียนมอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ นวลจิตต์ เขาวีกริตพิงค์ (2560 : 115) กล่าวว่า ยังมีนักศึกษาครูอีกมากที่มีปัญหาในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ของตนเอง และเมื่อมีการส่งแผนการจัดการเรียนรู้ของตนไปยังอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง หรือผู้อำนวยการโรงเรียนก็มักจะนำแผนการจัดการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่มีผู้ตีพิมพ์ไว้ แล้วมาคัดลอก ซึ่งมีผลให้ไม่ได้ออกแบบและจัดเตรียมการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนของ

ตนเอง เพราะแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการเผยแพร่ตามแหล่งต่าง ๆ ทั้งในหนังสือตำราต่าง ๆ หรือในอินเทอร์เน็ตไม่ได้มีคุณภาพมากพอที่จะเหมาะสมแก่การนำไปใช้สอนจริง หรือถูกต้องตามหลักการของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มากที่สุด ดังนั้น นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจึงควรเอาใจใส่ต่อการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของเครื่องมือวัดผลและประเมินผล เพราะเป็นสิ่งที่ครูควรปฏิบัติควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ เพราะในปัจจุบันครูส่วนใหญ่แยกการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลออกจากกัน ซึ่งแท้จริงแล้วทั้งสองอย่างนี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และต้องเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ดังนั้น การจัดการเรียนรู้และการวัดและการประเมินผลที่มีความหลากหลายและสอดคล้องกับงานที่ให้ผู้เรียนทำ จึงเป็นสิ่งที่ครูต้องศึกษาให้เข้าใจ และปฏิบัติควบคู่กันไปเสมอ จึงจะสามารถพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และประเมินผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมความสามารถทุกด้านของผู้เรียนอย่างชัดเจน ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการเรียนรู้ จิตพิสัย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ปัญหาดังกล่าวทางหลักสูตรและอาจารย์ควรมีการบูรณาการรายวิชาและการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักศึกษามีประสบการณ์ในการออกแบบและเขียนแผนการสอนมากขึ้น เพราะปัจจุบันสังเกตได้ว่านักศึกษาจะมีโอกาสในการออกแบบการจัดการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพียง 1-2 รายวิชา ซึ่งเป็นวิชาเกี่ยวกับการเขียนแผนการสอนโดยตรง ดังนั้นเพื่อให้นักศึกษามีประสบการณ์ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล อีกทั้งมีทักษะในการบูรณาการองค์ความรู้ ทางหลักสูตรและผู้สอนควรมีการประชุมหารือเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียน การสอนและชิ้นงานให้กับนักศึกษาที่ได้มีการบูรณาการศาสตร์การสอนให้กับนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ก่อนออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ประการที่ 3 การคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนรวมไปถึงผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูยังมีประสบการณ์ที่ไม่มากพอเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ถึงแม้ว่าจะได้ศึกษาองค์

ความรู้ ทฤษฎี ในรายวิชาการศึกษาพิเศษในขณะที่กำลังศึกษามาแล้วก็ตาม แต่อาจนำมาใช้ได้ไม่ถูกต้อง หรืออาจจะหลงลืมองค์ความรู้ การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน เป็นสิ่งที่ครูทุกคนควรตระหนักและคำนึงถึง เพราะหากครูได้ศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนจะช่วยให้ครูทราบว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความพร้อมในการเรียนมากน้อยเพียงใด และนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศในชั้นเรียน และเลือกสรรสื่อ หรือออกแบบสื่อที่เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย (2558 : 74) ที่กล่าวว่า ครูควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ครูต้องไม่บังคับให้เด็กทุกคนต้องเรียนอย่างเดียวกัน ในเวลาเดียวกัน เพื่อเป้าหมายอย่างเดียวกัน ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกเพื่อการพัฒนาของแต่ละบุคคล เปลี่ยนบทบาทจากผู้สอน หรือผู้ถ่ายทอดความรู้ มาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียน เพราะครูมีหน้าที่พัฒนาคน ไม่ใช่พัฒนาวิชาแต่จะต้องอาศัยวิชามาพัฒนาคน แนวคิดในการจัดการศึกษาจึงต้องมีฐานอยู่บนความเป็นมนุษย์ที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความแตกต่างกัน เราต้องเคารพในคุณค่าความเป็นมนุษย์ของคนอย่างเท่าเทียมกัน จึงจะได้ชื่อว่าเป็นการจัดการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีความยุติธรรม

ปัญหาดังกล่าวคณะและหลักสูตรควรมีการปรับปรุงหลักสูตรหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีโอกาสและประสบการณ์จริงในสถานศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการจัดการเรียนการสอนของครู เพราะในชั้นเรียนของนักเรียนตามสภาพจริงนักเรียนจะมีความแตกต่างกันทั้ง IQ EQ และ MQ รวมไปถึงในบางชั้นเรียนก็จะมีผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งหากนักศึกษาได้มีโอกาสได้ศึกษาการแก้ปัญหาของครู ก็จะ สามารถนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมได้ต่อไป

3. ด้านงานในหน้าที่ครู

ครูที่เลี้ยงมีความความพึงพอใจด้านงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาในการปฏิบัติ การสอนในสถานศึกษาระดับมาก งานในหน้าที่ครูเป็นงานที่นอกเหนือจากงานหลักซึ่งเป็นงานสอน แต่ครูต้องมีหน้าที่ในการทำ ทั้งการควบคุมดูแลนักเรียน การทำเอกสาร

ธุรกิจต่าง ๆ การปฏิบัติหน้าที่ครูประจำวัน หรือแม้กระทั่งการจัดปายนิเทศและมุมวิชาการต่าง ๆ ดังนั้นงานในหน้าที่ครูจึงเป็นภารกิจที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพต้องปฏิบัติเพื่อเป็นการเรียนรู้ระบบงานของโรงเรียน ถึงแม้ว่างานในหน้าที่ครูจะเป็นงานที่นักศึกษาไม่ได้มีการเรียนรู้ทฤษฎีอย่างชัดเจนในสถานศึกษาแต่เป็นการบูรณาการองค์ความรู้ในวิชาชีพครูไปปฏิบัติ รวมถึงการฝึกทักษะการสังเกต ความมีน้ำใจ ความใส่ใจและความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งยังเป็นการแสดงตนและฝึกฝนตนให้เป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ เพราะการใฝ่เรียนรู้เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความสนใจ ตั้งใจ เพียรพยายาม แสวงหาความรู้ด้านต่าง ๆ ตลอดจนความสามารถจำแนกเปรียบเทียบ และวิเคราะห์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตที่ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งการเป็นบุคคลที่ใฝ่เรียนรู้ได้นั้น จำเป็นต้องใช้ทักษะต่าง ๆ ทั้ง ทักษะการฟัง ทักษะ การถาม ทักษะการอ่าน ทักษะการคิด ทักษะการเขียนและทักษะการปฏิบัติ ดังนั้นงานในด้านหน้าที่ครูจึงเป็นการฝึกความใฝ่รู้ให้กับนักศึกษา เพราะการใฝ่เรียนรู้จะทำให้ผู้นั้นเป็นคนช่างสังเกต อยากรู้ อยากเห็น มีความเพียรพยายามตั้งใจ มีความขยัน อดทน มีความรับผิดชอบ และมีความมั่นใจในตนเอง (บึงอร เกิดดำ 2549: 13)

แม้ความพึงพอใจในหน้าที่ครูจะอยู่ในระดับมากแต่จากการพิจารณาข้อ เสนอแนะจากครูที่เลี้ยงพบว่า นักศึกษายังขาดความกล้าที่จะตัดสินใจ และขาดความมั่นใจในตนเอง เพราะนักศึกษาอาจสร้างความวิตกกังวลขึ้นภายในใจว่า หากตัดสินใจไปแล้วจะทำให้กระบวนการทำงานนั้นผิดพลาดส่งผลให้ถูกตำหนิ หรือ จึงทำให้ขาดความมั่นใจเมื่อต้องตัดสินใจในสถานการณ์ที่มีผู้ใหญ่เป็นผู้ดูแลหรือนักศึกษาอาจวิตกกังวลต่อการพูด 1. ขาดข้อมูลประกอบการตัดสินใจ หรือมีข้อมูลที่เกี่ยวข้อง น้อยมาก ไม่เคยมีประสบการณ์ในเรื่องที่จะต้องตัดสินใจมาก่อน ทำให้เกิดความไม่แน่ใจ เกิดความลังเล และไม่กล้าตัดสินใจ (อรัณยศักดิ์ คงคาสวัสดิ์, 2550) ทำให้มีผลกระทบต่อการสื่อสารและการทำงานที่ล่าช้าหรือผิดพลาด

ปัญหาดังกล่าวทางคณะและหลักสูตรควรจัดโครงการ กิจกรรมเสริมหรือให้นักศึกษาลงโรงเรียนเพื่อศึกษางานด้านหน้าที่ครู เพื่อให้นักศึกษารับทราบและมองเห็น

ความรู้ด้านงานในหน้าที่ครู เพราะตามหลักสูตรไม่ได้บรรจุงานในหน้าที่ครูเป็นรายวิชาในหลักสูตรโดยตรง ดังนั้นนักศึกษาจึงยังต้องได้รับการเสริมองค์ความรู้และประสบการณ์ด้านนี้จากการจัดโครงการหรือกิจกรรมเสริมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพราะเมื่อนักศึกษามีพื้นฐานก็จะทำให้นักศึกษามีข้อมูลในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ทำให้การทำงานผิดพลาดน้อยและมีความมั่นใจในการตัดสินใจมากขึ้น

4. ด้านงานวิจัย

ครูที่เลี้ยงมีความพึงพอใจด้านงานวิจัยของนักศึกษาในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาระดับมาก แม้ว่าความพึงพอใจด้านการวิจัยจะอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับอีก 3 ด้าน พบว่า เป็นด้านที่ครูที่เลี้ยงมีความพึงพอใจเป็นลำดับสุดท้าย เนื่องจาก การทำวิจัยต้องใช้ประสบการณ์และการสั่งสมองค์ความรู้มาใช้ในการทำงาน แต่ด้วยนักศึกษาขาดองค์ความรู้ในการทำวิจัย มีประสบการณ์ในการทำวิจัยค่อนข้างน้อย ซึ่งอาจเป็นเพราะนักศึกษาผ่านการเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนเพียง 1 วิชา ซึ่งทำให้มีองค์ความรู้และทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่เพียงพอ จึงส่งผลให้งานวิจัยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่มีความแปลกใหม่ ขาดความหลากหลาย ขาดการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนดำเนินการวิจัย การอ้างอิงเอกสารหลักฐานในงานวิจัยมีความเก่ามากกว่า 10 ปี การเขียนบรรณานุกรมไม่ครบถ้วน ซึ่งอาจเป็นเพราะระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีระยะเวลาที่ค่อนข้างน้อย เพราะใช้เวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระดับชั้นละหรือโรงเรียนละ 1 ภาคการศึกษา และด้วยภาระ การทำงานในโรงเรียนทั้งงานสอนของตน และภาระงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้มีเวลาไม่เพียงพอในการทำงานวิจัย นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูส่วนใหญ่จึงเลือกหัวข้อการทำวิจัยในเรื่องที่ตนสามารถทำได้ง่าย สะดวก ไม่เสียเวลา และไม่ส่งผลกระทบต่องานอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ภควรรณ สีสวย และเพ็ญศรี ชื่นชม (2554 : 185) ที่กล่าวว่า ผู้ทำวิจัยมีภาระงานมาก ไม่สามารถจัดสรรเวลาในการทำวิจัยได้ตามที่กำหนด และพบว่าการไม่ชำนาญในการทำวิจัยก็ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงานวิจัย หรือนักศึกษาบางคนมองไม่เห็นปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะเมื่อเข้าไปในโรงเรียนด้วยระยะเวลาไม่ถึง 1 เดือน ต้อง

มีการส่งหัวข้อการวิจัยให้กับอาจารย์นิเทศก์ ทำให้ปัญหาที่ได้มาไม่ใช่ปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ใน 1 ภาคการศึกษา หรือไม่ใช่ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยที่ไม่ถูกต้อง

ดังนั้นนักศึกษาจึงควรจัดสรรแบ่งเวลาในการทำงานของตนเองให้เหมาะสมกับงานแต่ละอย่าง เพื่อทำให้ผลงานที่ออกมามีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยในชั้นเรียนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ ที่จำเป็นต้องอาศัยศาสตร์และองค์ความรู้ในหลาย ๆ ด้าน เข้ามาผนวกเข้าด้วยกัน เพื่อผลิตออกมาเป็นผลงานวิจัย หากนักศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับการทำวิจัยอย่างจริงจัง หรือทำวิจัยในชั้นเรียนที่ไม่ได้เกิดขึ้นตามสภาพจริง ปัญหาต่าง ๆ ในชั้นเรียนก็จะไม่ได้รับการแก้ไขตามความเป็นจริง

ปัญหาดังกล่าวหลักสูตรควรจัดอบรมหรือส่งเสริมความรู้ในการวิจัยให้นักศึกษาเพิ่มขึ้น โดยการจัดให้มีรายวิชาในสาขาวิชาเอก ที่จะต้องเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์ เพื่อเพิ่มความชำนาญในการวิจัย และในการนิเทศอาจารย์นิเทศก์ควรมีการควบคุมการทำงานวิจัยของนักศึกษาเป็นระยะและจัดทำแผนการดำเนินงานและส่งวิจัยของนักศึกษาอย่างเข้มงวด เพื่อให้นักศึกษาจัดแบ่งเวลาในการทำงานอย่างมีระบบ นอกจากนี้ปัญหาหนึ่งที่ให้นักศึกษาทำงานวิจัยได้ล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร คือ ครูที่เลี้ยงส่วนใหญ่มิมีความชำนาญในการทำวิจัย ทำให้ไม่สามารถให้คำแนะนำในการทำวิจัยให้กับนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้ครูที่เลี้ยงสามารถให้คำแนะนำและตรวจงานวิจัยให้กับนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพทางคณะควรมีการจัดอบรมและทดสอบความรู้ด้านการวิจัยของครูที่เลี้ยง เพราะจากแบบสำรวจพบว่าครูที่เลี้ยงส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์สอนไม่เกิน 10 ปี ทำให้มีประสบการณ์ในการทำวิจัยค่อนข้างน้อย

จากปัญหาทั้ง 4 ด้าน ทำให้คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีได้นำผลไปปรับปรุงหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักศึกษามีโอกาสฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงมากขึ้น ส่งผลให้คณะครุศาสตร์ปรับเปลี่ยนรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใหม่ โดยการปรับเปลี่ยนโครงสร้างหลักสูตรในกลุ่มวิชาชีพครูจาก 1 รายวิชา คือ วิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

จำนวน 12 หน่วยกิต เป็น 2 รายวิชา ได้แก่ วิชาวิชาฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน จำนวน 4 หน่วยกิต และ วิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จำนวน 12 หน่วยกิต รวม 16 หน่วยกิต ซึ่งในรายวิชาฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียนที่ทางหลักสูตรได้เพิ่มเติมขึ้นมา ได้มีการจัดทำเป็นรายย่อย จำนวน 4 วิชา วิชาละ 1 หน่วยกิต ได้แก่ 1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพเพื่อจิตวิทยาและความเป็นครู 2) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการสื่อสาร 3) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพเพื่อนวัตกรรมและการวัดประเมินผล และ 4) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาและการวิจัย ซึ่งทั้ง 4 วิชา เป็นรายวิชาที่นักศึกษาต้องนำความรู้และทักษะที่ได้ฝึกฝนในรายวิชานั้น ๆ ลงไปปฏิบัติการในสถานศึกษา เป็นระยะเวลาภาคการศึกษาละ 1 วิชา วิชาละ 45 ชั่วโมง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จริงจากโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารจัดการภายในโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การวิจัย การเป็นครูที่ปรึกษาและการพัฒนาบุคลิกลักษณะความเป็นครูที่ดี ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของคุรสภาเพื่อยกระดับมาตรฐานการฝึกหัดครูให้สูงขึ้น และเมื่อนักศึกษาลงปฏิบัติในรายวิชาฝึกปฏิบัติวิชาชีพจนครบทุกรายวิชา นักศึกษาทุกคนต้องทำครุณิพนธ์ โดยการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์สมรรถนะการปฏิบัติหน้าที่ครู คุณลักษณะของความเป็นครูผ่านกระบวนการถอดบทเรียนจากการปฏิบัติการสอนการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเติมเต็มสมรรถนะสะท้อนกลับเป็นรายบุคคล นำผลการทำครุณิพนธ์มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ในกลุ่มของวิชาชีพครูที่มีการปรับเปลี่ยนรายวิชาเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมแล้วในกลุ่มวิชาเอกก็ได้มีการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนรายวิชาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและผู้ใช้บัณฑิตมากยิ่งขึ้น เช่น สาขาวิชาภาษาไทยได้มีการเพิ่มรายวิชาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักศึกษาสามารถออกแบบ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 สาระ ได้แก่ การอ่าน การเขียน หลักภาษา การฟัง ดู พูดและวรรณคดีและวรรณกรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ใช้เป็นแนวทางในการเตรียมพร้อม และพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ก่อนที่จะส่งออกฝึกประสบการณ์ในสถานศึกษาในปีการศึกษาถัดไป
2. ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามที่สถานศึกษาต้องการ
3. ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. จัดอบรมนักศึกษาให้ตระหนักและเห็นคุณค่าในประเด็นต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้อย่างเหมาะสม เช่น การปฏิบัติตนในสถานศึกษา ความสำคัญของงานในหน้าที่ครู การตระหนักถึงสมรรถภาพการสอน และการทำงานวิจัย

ข้อเสนอแนะในครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อสามารถนำผลที่ได้มาปรับปรุง แก้ไขในปัญหาต่าง ๆ ได้ถูกต้องและเหมาะสม
2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มระดับความพึงพอใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เกษมสันต์ ขาวดวง. (2547). *ความพึงพอใจคุณภาพการบริการแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลชุมชน*. เพชรเกษมการพิมพ์.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2557). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 2. บริษัท วี.พรินท์.

- จूरรัตน์ สว่างพลกรังและบังอร เครือประกอบ. (2548). *การศึกษาความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). “เทคโนโลยีการศึกษากับหลักสูตรและการเรียนการสอน” ในการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน หน่วยที่ 12. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐธิดา พิมพ์หิน. (2551). *กระบวนการพัฒนาทักษะการวิจัยปฏิบัติการของนิสิตครูผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ : การวิจัยประเมินความจำเป็นเชิงเปรียบเทียบ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อํารงค์ศักดิ์ คงคาสวัสดิ์. (2550). *การตัดสินใจเรื่องสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม*. http://www.tpa.or.th/publisher/pdfFileDownloadS/fq119_p56-59.pdf
- นวลจิตต์ เขาวงกตพิงศ์. (2560). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์. *วารสาร Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10 (1), 111-127.
- บังอร เกิดดำ. (2549). *องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง*. [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.
- ภควรรณ สีสวย และเพ็ญศรี ชื่นชม. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 7(1), 173-190.

- ภานุพันธุ์ ชันธะ. (2560). การวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์เทศของครูพี่เลี้ยงที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะศึกษาศาสตร์. (2551). คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัชรภรณ์ เชื้อนวัง. (2549). สภาพปัจจัยและการส่งเสริมการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบกัลยาณมิตรนิเทศ : พหุกรณีศึกษา. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย. (2558). การประเมินผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 7(1), 26-41
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (2561). คู่มือปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สิริรัตน์ หอมชื่นชม. (2558). ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุรรัก สร้อยทอง. (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอน และสมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีย์ สุเมธินฤมิตร. (2539). เอกสารประกอบการสอนวิชาศึกษา 404363 ประสบการณ์วิชาชีพครู 3. มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมยศ นาวิการ. (2551). *พฤติกรรมมองการณ์ไกล*. บรรณกิจ 1991.

หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. (2560). *คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

อมรศักดิ์ ศรีวิกรานต์โยธิน. (2549). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลก้งแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์*. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อรรณพ แสงแจ่ม. (2548). *ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูภายหลังการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของนิสิตฝึกสอนมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อารี สันทรวี. (2543). *ทพปัญหาและการเรียนแบบร่วมมือ*. แวนแก้ว.

Westerback, M. E. (1982). Studies on Attitude Toward Teaching Science and Anxiety about Teaching Science in Preservice Elementary Teachers. *Journal of Research in Science Teaching*, 19(7), 603-616.